

Motion till riksdagen 2009/10: MJ381

av **Otto von Arnold (kd)**

Vattendirektivet

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att överväga om det kan finnas anledning att inkludera vattendirektivets ekologiska miljökvalitetsmål i det svenska miljömålssystemet eller på annat sätt förändra tillämpningen med ett bevarat miljöskydd.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att överväga om det finns behov av att öka det politiska inflytandet i vattendirektivets genomförande.

Motivering

År 2000 antogs EU:s ramdirektiv för vatten av medlemsstater. Direktivet är ett brett anlagt och ambitiöst miljömålsdirektiv med syftet att skapa en ändamålsenlig ram för förvaltningen av Europas sötvatten, grundvatten och kustvatten. Direktivet introducerar obligatoriskt införande av några av vattenförvaltningens grundprinciper. Några av dessa är att vattendragens avrinningsområden utgör grunden för arbetet och att alla länder skulle anpassa de allmänna ekologiska miljömålen till specifika mål i varje enskilt vatten, likaså att åtgärdsprogram skulle vara huvudinstrumentet för att nå dessa önskvärda ekologiska miljötillstånd. Till sist även att identiska (och konkurrensneutrala) miljökvalitetsnormer skulle gälla inom EU för miljögifter (prioriterade ämnen) för att säkerställa att gemensamma juridiska krav för oacceptabelt tillstånd gäller överallt i EU. Direktivet ger samtidig stora möjligheter för att medlemsstaterna enligt subsidiaritetsprincipen kan anpassa direktivets ramar till en nationell verklighet som utgörs av såväl vattenekologiska som ekonomiska faktorer och inte minst skillnader i administrativa styrsystem, politiska prioriteringar och avvägningar.

Fel! Okänt namn på

När direktivet skulle införlivas i Sverige pågick initialt en diskussion om kommunerna, med sitt planmonopol för mark- och vattenplanering, vore lämpliga att ansvar för genomförandet eller om det borde genomföras som ett statligt förvaltningsåtagande. Uppdraget att samordna förvaltningen inom Sveriges fem vattendistrikt blev tilldelat fem länsstyrelser med stöd av de resterande länsstyrelserna inom varje av de fem vattendistrikten. Miljöbalkskommittén och den dåvarande regeringen bedömde att genomförandet av direktivet i den svenska samhällsstyrningsmodellen lämpligast skedde inom den miljöjuridiska ramen given av miljöbalken. Som en konsekvens av detta skapades i Sverige en expertbaserad och de jure opolitisk systemmodell. I resten av EU:s medlemsstater, med undantag för Frankrike som har en egen modell med vattenparlament, gjordes andra bedömningar. Vid varje vattendistrikt finns en delegation bestående av personligt sakkunniga experter och tjänstemän. Majoriteten av delegationerna utgörs av tjänstemän vid länsstyrelserna. Många mindre beslut fattas i praktiken av tjänstemän vid länsstyrelsernas vattenmyndighetskanslier. Det saknas ett politiskt inflytande i beslutsprocessen. Sverige valde unilateralt att göra om de ekologiska miljömålen till miljökvalitetsnormer. Miljökvalitetsnormerna åsidosätter rimlighetsbedömningar och är styrande även för andra lagar än miljöbalken. En genomgång av de 800–900 remissyttranden som har kommit till de fem vattenmyndigheterna visar på ett stort missnöje med den svenska systemmodellen, dock inte direktivets ambitioner och syften.

Det finns ett behov av att med fokus på de ekologiska miljökvalitetsmålen och beslutsprocessen överväga att revidera vattendirektivets genomförande inför kommande cykler så att den svenska modellen blir kostnadseffektiv och målinriktad med bred acceptans.

Stockholm den 5 oktober 2009

Otto von Arnold (kd)